

Procés de participació per l'elaboració del Pla del joc a
l'espai públic amb horitzó 2030

Informe de resultats

Sessió temàtica 1: Com fer una ciutat jugable de 0 a 99 anys

3 d'octubre de 2018

Amb el suport

Oindic
INICIATIVES I DINÀMIQUES COMUNITÀRIES

Ajuntament
de Barcelona

Índex

1.	Presentació	3
2.	Organització de la sessió	3
3.	Síntesi de resultats	4
	3.1. Pluja d'idees	4
	3.2. Propostes per fer una ciutat jugable de 0 a 99 anys	7

1. Presentació

En el marc del procés d'elaboració del *Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030*, el passat 3 d'octubre va tenir lloc la primera sessió temàtica oberta amb el títol *Com fer una ciutat jugable de 0 a 99 anys*.

L'objectiu de la sessió era doble:

1. Presentar el context de la mesura de govern *Barcelona dona molt de joc* i el marc conceptual del futur *Pla d'impuls del joc a l'espai públic amb horitzó 2030*.
2. Recollir idees i propostes que puguin ser incorporades al futur del Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030.

2. Organització de la sessió

La sessió s'estructurà en dues parts diferenciades. Una primera part informativa i una segona part de treball.

- Benvinguda i presentació del marc conceptual del futur Pla d'impuls del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030 a càrrec de Maria Truñó, de l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona, i de Martí Niubó, de l'Institut Barcelona Esports.
- Dinàmica de treball a càrrec d'**INDIC** per recollir idees creatives i propostes que puguin ser incorporades al futur Pla.

Les persones participants es van distribuir en 4 grups de treball, cadascun dels quals havia de donar resposta a un repte creatiu:

- Idees per fer que gent de totes les edats juguin a la ciutat.
- Idees per a què els espais de joc atenguin les necessitats de joc d'infants i joves de diferents edats.
- Idees per promoure la salut i el benestar a través del joc.
- Idees per promoure l'activitat física a l'aire lliure a través del joc.

En un primer moment es va fer una primera pluja d'idees oberta i espontània, per posteriorment identificar possibles propostes pel Pla del Joc.

3. Síntesi de resultats

En aquest apartat es recullen les propostes i suggeriments a tenir en compte en el futur Pla del joc a l'espai públic.

3.1 Pluja d'idees

Aquest primer temps era un moment d'obertura creatiu. La norma era recollir totes les idees expressades, sense exercir cap anàlisi ni emetre judicis previs. Per tant, cal entendre aquest buidat com un recull de possibles idees inspiradores, algunes de les quals posteriorment es van elaborar en forma de propostes. A continuació es relacionen les diferents idees que van sorgir en els diferents grups de treball.

Idees per fer que gent de totes les edats juguin a la ciutat.

- Espais sense cobertura de mòbil.
- Reduir jornades escolars.
- Temps escola i jornades laborals.
- Accessibilitat per a totes.
- Música.
- Esports.
- Reduir sorolls.
- Crear espais tranquils i màgics.
- Amplis.
- Jugar al carrer.
- Espais educadors.
- Actitud.
- Incrementar ludoteques públiques.
- Espais hàbils per compartir; ex horts, joc exploratiu,...

Idees per Idees perquè els espais de joc atenguin les necessitats de joc d'infants i joves de diferents edats.

- Renaturalitzar els patis de les escoles.
- Muntanyes de fustes (materials) per poder fer coses.
- Aigua per...
- Que caigui aigua dels arbres.
- Que hi hagi rampes de diferents nivells.
- Llocs per intercanviar joguines, objectes, materials .
- Rocòdroms per fer escalada. Una gran instal·lació per totes les edats.
- Reciclar espais, canviant-los d'ús.
- Reciclar residus per convertir-los en jocs.
- Àgores de trobada i discussió.
- Racons íntims.
- Espais de competició no elitista.
- Renaturalitzar la ciutat creant més natura i ombra.
- Que els infants puguin participar en el disseny i les activitats.
- Diversitat funcional quan a mobilitat.
- Jocs de taula de grandària real.
- Potenciar el joc tradicional, baldufes, corda, etc.

Idees per promoure l'activitat física a l'aire lliure a través del joc.

- Treure tanques.
- Treure ciments i posar més sorra.
- Cautxú.
- Ombres naturals.
- Infants i gossos.
- Menys joc dirigit (menys elements propis del joc).
- Jocs d'aigua i sorra al carrer.
- Cases als arbres.
- Elements urbans jugables.
- Jocs musicals més sistema de so urbà.
- Dinamització d'espais (agents del joc).
- Jocs de corda.
- Espais intergeneracionals (perspectiva de gènere, inclusió, etc.).

- L'usuari construeix el seu joc (element propi del joc).
- Espais segurs per tothom.
- Utilitzar el verd per jugar.
- Treballar menys per jugar més.
- Escacs, ioga.

Idees per promoure la salut i el benestar a través del joc.

- Ús de parets per guixar, etc.
- Jocs de taula.
- Astronomia, orientació.
- Geocatching.
- Jocs interactius.
- Jocs universals (diversitat funcional).
- Mantes, ahamques, sombrilles,... facilitar vida al carrer.
- Picnic.
- Espais de tradicions catalanes.
- Jugar sense artefactes i amb natura.
- Posar en valor la platja.
- Jugar amb l'aigua.
- Jugar en grup.
- Racons de joc (recetari).
- Compartir jocs (guia).
- Vegetació amb fulla caduca.
- Horts.
- El relat (contingut).
- Jocs tridimensionals.
- Joc en natura i en grup.
- Jocs amb aixolplug i ombreig.
- Il·luminació.
- Diversificar ofertes.
- Jocs projectat a terra.
- Jocs d'acció-reacció i actius.
- Mapping.
- Jocs musicals.

3.2 Propostes per fer una ciutat jugable de 0 a 99 anys

Propostes per disposar de més i millors oportunitats de joc

- **Tallar el trànsit d'alguna gran via els diumenges i destinar l'espai al joc**
  - Obrir una gran via (com per exemple, la Diagonal) els diumenges per poder jugar, sense motos ni cotxes.
- **Crear eixos del joc que fomentin la connectivitat**
  - Aprofitar els corredors bioclimàtics de Barcelona: Llobregat- Besòs com eixos del Pla del joc per arribar de la perifèria al centre de la ciutat.
  - Aprofitar la xarxa de connexions de les superilles per crear itineraris.
  - Crear camins i itineraris de joc que connectin els diferents espais de joc de la ciutat.
- **Habilitar elements urbans jugables en els itineraris**
  - Disposar elements urbans jugables en els itineraris. Per exemple, contenidors d'escombreries on es pugui fer bàsquet amb diferents alçades, fonts, etc.
- **Aprofitar la platja per situar nous elements de joc**
  - Crear espais lúdics a la platja amb elements naturals i diferenciats dels de les àrees de joc tradicionals. Utilitzar materials amb troncs, vegetació, roques, etc.
- **Potenciar els patis de les escoles com espais de joc**
  - Potenciar els patis escolars com els espais naturals on es dona el joc. Obrir-los als barris, ampliar els horaris de joc al pati i redissenyar-los amb la participació dels infants.
- **Dissenyar nous espais de joc amb nous criteris**
  - Dissenyar nous espais de joc que permetin que es pugui jugar tot l'any amb elements de protecció pel sol i la pluja.
  - Treure tanques i crear àrees obertes.
  - Generar espais singulars i màgics. Evitar l'estandarització dels espais de joc i fer que cada espai pugui tenir les seves particularitats per a uns usos determinats o per un grup d'edat, de manera que tothom pugui trobar el seu espai.
  - Fomentar espais alliberats amb materials naturals que permetin una vinculació infant-natura.
- **Potenciar espais de joc intergeneracionals**

- Promoure activitats de joc intergeneracionals, ja sigui des del disseny de l'espai on es combinin diferents elements (sorrals, zones de descans, etc.) o ja sigui a través d'activitats de joc en que poden participar persones de totes les edats.
- Trencar barreres generacionals dinamitzant jocs intergeneracionals a l'espai públic per evitar l'expulsió de determinats col·lectius, com ara els joves.
- Combinar usos de diferents edats en un espai, garantint que hi hagi espais de tranquil·litat.
- **Introduir elements de joc amb aigua**
  - Introduir elements de joc amb aigua.
  - Adequar espais d'aigua per promoure el joc (mar, llacs, fonts, piscines,...) i combinar-ho amb infraestructures de ponts, passeres, vaixells, inflables, etc.
- **Dissenyar espais de joc pensats pels joves**
  - Crear espais de joc pels i les joves que permetin ser transformats, costumitzats, apropiats a les seves activitats i interessos.
  - Utilitzar paviments com ara la fusta, situar miralls i elements que permeten per exemple ballar.
- **Crear espais àgora i de tranquil·litat**
  - Habilitar espais de jocs tranquils i relaxats, on es pugui fer joc figuratiu, jocs de rol, etc. sense massa sorolls.
  - Als parcs crear àgores per poder fer trobades, celebracions, discussions amb grups grans així com espais més íntims.

Propostes per estimular el joc a l'aire lliure

- **Potenciar el paper de les escoles en la promoció del joc**
  - Potenciar el paper de l'escola com a prescriptora del joc. Estimular que hi hagi més joc a l'escola.
  - Facilitar que les escoles surtin més al carrer a fer jocs i activitats.
  - Que les mestres demanin als infants què s'ha fet el cap de setmana, a què han jugat, etc. Això podria potenciar altres jocs a l'exterior i aprendre dels jocs que fan els altres.
- **Crear l'hora del joc**
  - Impulsar la creació de l'hora del joc (igual que a Gran Bretanya tenen l'hora del te), on l'activitat que es prioritza i es realitza és jugar.

- Afavorir espais de trobada per jugar plegats, tenint en compte les condicions climàtiques del moment. Com per exemple, la il·luminació.

- **Habilitar guinguetes de joc a cada barri**
  - Habilitar guinguetes amb jocs diversos a cada barri de la ciutat. Es poden ubicar rebosts de material de jocs o d'altres materials com cadires en casetes, armaris grans o altres tipus de contenidors.
  - Facilitar punts d'intercanvi de jocs i joguines, patinets, etc.
- **Potenciar el paper d'esplais i agrupaments escoltes en la promoció del joc**
  - Comptar amb els esplais i els agrupaments. Donar valor i aprofitar les seves competències i habilitats.
  - Generar nous perfils professionals que s'encarreguin de dinamitzar el joc a la ciutat.
- **Crear la figura d'agent del joc**
  - Crear un equip d'agents municipals del joc que siguin itinerants, que puguin fer pedagogia, dinamitzar, sensibilitzar, etc.
- **Crear una APP que estimuli el joc a la ciutat**
  - Crear una APP municipal tipus *pokemon* que faci jugar activament per tota la ciutat i que tingui un contingut educatiu (per exemple caçar bolets).
- **Promoure grups socials que acompanyin el joc**
  - Promoure iniciatives perquè s'organitzin grups socials, o de pares i mares que s'encarreguin de portar els nens al parc a jugar i que trenqui la relació individual de cada pare amb el seu fill. D'aquesta manera es crea comunitat i xarxa (exemple quan un parell de pares o mares es fan càrrec d'un grup de nens que van al parc a jugar)
- **Facilitar llocs o espais amb jocs de construcció que puguin tenir continuïtat**
  - Crear espais de joc construïbles en el temps perquè els infants puguin projectar i no hagin de recollir el joc cada dia. El joc o construcció pot anar evolucionant cada dia.
- **Facilitar espais i jocs per la gent gran**
  - Jocs per gent gran, amb animals de companyia, o amb activitats de la cultura oriental com ara el tai-chi o el ioga a les places i parcs.
  - Habilitar espai de joc compatibles per totes les edats, com ara horts urbans, instal·lacions esportives,...
- **Organitzar activitats que facin de reclam**

- Organitzar i publicitar activitats dirigides a totes les edats perquè coneguin les àrees de joc (per exemple activitat de ball, etc.)
- **Preveure algun espai de participació perquè els nens i les nenes dissenyin els espais de joc**
- Organitzar un Consell de nens i nenes per a que dissenyin els espais de joc.

Propostes per promoure un canvi de paradigma

- **Promoure el concepte de ciutat multijugable**
  - Inspirar-se en com es donen els usos als espais naturals. Evitar segmentar tots els usos.
  - Que els pares i les mares aprenguin a jugar i assumeixin riscos. Fer una campanya de sensibilització i comunicació amb frases celebres sobre el joc.
- **Mesures de conciliació del temps**
  - Promoure el canvi d'horaris laborals perquè siguin compatibles amb l'horari de joc.
- **Implicar els mestres**
  - Es valora clau el paper dels i les mestres a l'hora de conscienciar a les famílies del valor del joc.
- **Buscar estratègies per visualitzar la manca d'espais.**
  - Algunes persones pensen que ja hi ha prou espais de joc i pot oposar-se a habilitar nous espais o talar carrers. Cal contrarestar aquest discurs i buscar estratègies que permetin conscienciar la ciutadania de la necessitat de nous espais i de qualitat.
- **Mirada dels infants**
  - Estar alerta perquè l'impuls del joc més enllà dels infants i adolescents, no derivi en ocupar l'espai des de la mirada i l'ús de l'adult.
- **Implicació de l'àrea de mobilitat al Pla del joc**
  - Incorporar al departament de mobilitat per treballar el repartiment de l'espai i la prioritització dels modes de transport.
- **Canvis normatius i legals**
  - Canviar la llei o norma que obliga als recintes de joc infantil ubicats als espais lliures de cotxes -com les superilles- a que estiguin tancats i delimitats.
  - Instar al canvi de la Llei d'urbanisme per limitar l'alçada d'edificis plurifamiliars a un màxim de 4 o 5 plantes perquè els pares puguin controlar els infants des de casa.

Ajuntament
de Barcelona